

navedene u Okviru učinka (Performance Framework) u ATM Master planu, uključujući oblasti sigurnosti, okoliša, kapaciteta i ekonomičnosti, po potrebi prilagođenih kako bi se uzele u obzir posebne potrebe jedinstvenog europskog neba, i odgovarajućih ciljeva za ove oblasti i utvrđivanje ograničenog skupa ključnih indikatora učinka za mjerenje učinka;

- c) utvrđivanje ciljeva učinka na razini Zajednice koji se definiraju uzimajući u obzir podatke utvrđene na državnoj razini ili na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora;
- d) procjena državnih ili ciljeva učinka u funkcionalnom bloku zračnog prostora na temelju državnog plana ili plana funkcionalnog bloka zračnog prostora i
- e) monitoring državnih ili planova učinka funkcionalnog bloka zračnog prostora, uključujući odgovarajuće mehanizme za upozorenje.

Komisija može da dopuni listu postupaka iz ovoga stavka. Ovakve mjere, sačinjene u cilju izmjene i dopune elemenata ove uredbe koji nisu ključni, tako da je dopune, usvajaju se sukladno regulatornom postupku za razmatranje propisa iz članka 5. stavak (4) ove uredbe.

- (5) Pri uspostavljanju programa učinka uzima se u obzir da su rutne usluge, terminalne usluge i mrežne funkcije različite i da tako treba da se obrađuju, a po potrebi, i u svrhe mjerenja učinka.
- (6) Zbog detaljnog funkcioniranja programa učinka Komisija će do 4. prosinca 2011. godine i u okviru odgovarajućeg vremenskog perioda, a s ciljem ispunjenja rokova propisanih ovom uredbom, usvojiti provedbena pravila sukladno regulatornom postupku iz članka 5. stavak (3) ove uredbe. Ova provedbena pravila obuhvataju sljedeće:
 - a) sadržaj i raspored postupaka iz stavka (4) ovoga članka;
 - b) referentni period i intervale za procjenu ispunjenosti ciljeva učinka i postavljanje novih ciljeva;
 - c) kriterije koje uspostavljaju državni nadzorni organi pri izradi državnih planova učinka ili planova učinka funkcionalnog bloka zračnog prostora, koji sadrže državne ili ciljeve učinka funkcionalnog bloka zračnog prostora i program podsticaja. Planovi učinka:
 - (i) se zasnivaju na planovima poslovanja pružatelja usluga u zračnoj plovitbi,
 - (ii) odnose se na sve troškovne elemente u državnoj bazi troškova ili bazi troškova funkcionalnog bloka zračnog prostora,
 - (iii) obuhvataju obavezujuće ciljeve učinka usklađene sa ciljevima učinka na razini Zajednice.
 - d) kriterije za procjenu usklađenosti državnih ciljeva ili ciljeva funkcionalnog bloka zračnog prostora sa ciljevima učinka na razini Zajednice tijekom referentnog perioda i kriterije za podršku mehanizmima za upozoravanje;
 - e) opće principe po kojima države članice utvrđuju programe podsticaja;
 - f) principe za primjenu tranzicijskih mehanizama potrebnih za prilagođavanje na režim programa učinka koji nisu duži od 12 mjeseci od usvajanja provedbenih pravila.

Članak 12.

(Nadzor, monitoring i metode procjene utjecaja)

- (1) Nadzor, monitoring i metode procjene utjecaja zasnivaju se na dostavljanju godišnjih izvješća, koje dostavljaju

države članice, o primjeni akcija poduzetih sukladno ovoj uredbi i mjera iz članka 3. ove uredbe.

- (2) Komisija periodično razmatra primjenu ove uredbe i mjera iz članka 3, prvo izvješćuje Europski parlament i Vijeće do 4. lipnja 2011. godine, a nakon toga na kraju svakog referentnog perioda, iz članka 11. stavak (3) točka d). Kada opravdava ovu svrhu, Komisija može od država članica da traži dodatne informacije pored informacija koje su sadržane u izvješćima koje one dostavljaju sukladno stavku (1) ovoga članka.
- (3) U svrhu izrade izvješća iz stavka (2), Komisija zahtijeva mišljenje Komiteta.
- (4) Izvješća sadrže procjenu rezultata postignutih aktivnostima poduzetim sukladno ovoj uredbi, uključujući odgovarajuće informacije o razvoju u sektoru, naročito u pogledu ekonomskih, socijalnih, aspekata okoliša, zapošljavanja i tehnoloških aspekata, kao i kvalitete usluge u pogledu izvornih ciljeva i u pogledu budućih potreba.

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17) и члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 39/09 и 25/18), вршилац дужности генералног директора Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК О УСПОСТАВЉАЊУ ОКВИРА ЗА СТВАРАЊЕ ЈЕДИНСТВЕНОГ ЕВРОПСКОГ НЕБА

Члан 1.

(Предмет и циљ)

- (1) Предмет овог правилника је успостављање усклађеног регулаторног оквира за стварање јединственог европског неба.
- (2) Циљ иницијативе за јединствено европско небо је да унаприједи постојеће стандарде безбједности ваздушног саобраћаја, допринесе одрживом развоју система ваздушног транспорта и побољша свеукупан учинак у управљању ваздушним саобраћајем (АТМ) и у услугама у ваздушној пловитби (АNS) за општи ваздушни саобраћај у Европи, у намјери да се испуне захтјеви свих корисника ваздушног простора. Јединствено европско небо обухвата јединствену пан-европску мрежу рута, управљање мрежом и системе управљања ваздушним саобраћајем који се заснивају само на безбједности, ефикасности и техничким могућностима, у корист свих корисника ваздушног простора. У постизању овог циља, овим правилником успоставља се усклађен законодавни оквир за стварање јединственог европског неба.

Члан 2.

(Дефиниције и појмови)

- (1) За потребе овог правилника примјењују се следеће дефиниције и појмови:
 - a) **Услуга контроле ваздушног саобраћаја** (Air Traffic Control Service - АТС): означава услуге које се пружају у сврху:
 - a) спречавања судара:
 - 1) између ваздухоплова и
 - 2) на маневарским површинама између ваздухоплова и препрека; и
 - b) убрзавања и одржавања редовног протока ваздушног саобраћаја;

- б) **Аеродромска контрола ваздушног саобраћаја** (Aerodrome Control Service): означава пружање услуга контроле ваздушног саобраћаја за аеродромски саобраћај;
- ц) **Услуга ваздухопловног информисања** (Aeronautical Information Service): означава службу успостављену унутар дефинисане области покривања одговорну за пружање информација у ваздушној пловидби и података неопходних за безбједну, редовну и ефикасну ваздушну пловидбу;
- д) **Услуге у ваздушној пловидби** (Air Navigation Services): означава услуге у ваздушном саобраћају, услуге комуникације, навигације и надзора, метеоролошке услуге у ваздушној пловидби и услуге ваздухопловног информисања;
- е) **Пружаоци услуга у ваздушној пловидби** (Air Navigation Service Providers): означава било које правно или физичко лице које пружа услуге у ваздушној пловидби за општи ваздушни саобраћај;
- ф) **Блок ваздушног простора** (Airspace Block): означава ваздушни простор дефинисаних димензија, у простору и времену, унутар којег се пружају услуге у ваздушној пловидби;
- г) **Управљање ваздушним простором** (Airspace Management): означава функцију планирања са примарним циљем максималног коришћења расположивог ваздушног простора путем динамичке подјеле времена, а повремено, и сегрегацију ваздушног простора између различитих категорија корисника ваздушног простора на основу краткорочних потреба;
- х) **Корисници ваздушног простора** (Airspace Users): означава операторе ваздухоплова који лете у општем ваздушном саобраћају;
- и) **Управљање протоком ваздушног саобраћаја** (Air Traffic Flow Management): означава функцију успостављену с циљем да се допринесе безбједном, уредном и експедитивном протоку ваздушног саобраћаја, обезбјеђујући да је капацитет услуга контроле ваздушног саобраћаја максимално искоришћен и да је обим саобраћаја компатибилан са капацитетима које су објавили одговарајући пружаоци услуга у ваздушном саобраћају;
- ј) **Управљање ваздушним саобраћајем** (Air Traffic Management - ATM): означава скуп функција у ваздуху и на земљи (услуге у ваздушном саобраћају, управљање ваздушним простором и управљање протоком ваздушног саобраћаја) које су потребне како би се омогућило безбједно и ефикасно кретање ваздухоплова током свих фаза лета;
- к) **Услуге у ваздушном саобраћају** (Air Traffic Services - ATS): означава услуге информисања у лету, услуге узбуњивања, савјетодавне услуге и услуге контроле ваздушног саобраћаја (обласне контроле ваздушног саобраћаја, прилазне контроле ваздушног саобраћаја или аеродромске контроле ваздушног саобраћаја);
- л) **Обласна контрола ваздушног саобраћаја** (Area Control Service): означава услугу контроле ваздушног саобраћаја успостављену за контролисане летове у контролисаној области;
- м) **Прилазна контрола ваздушног саобраћаја** (Approach Control Service): означава услугу контроле ваздушног саобраћаја за долазне и одлазне контролисане летове;
- н) **АТМ главни план** (ATM Master Plan): означава полазну тачку за успостављање Заједничког предузећа за развијање нове генерације европског система управљања ваздушним саобраћајем (SESAR);
- о) **Пакет услуга** (bundle of services): означава двије или више услуга у ваздушној пловидби;
- п) **Сертификат** (Certificate): означава документ који издаје ВНДСА у било ком облику, усклађен са правним системом Босне и Херцеговине, којим се потврђује да пружалац услуга у ваздушној пловидби испуњава захтјеве за пружање одређене услуге;
- р) **Услуге комуникације** (Communication Services): означавају ваздухопловне фиксне и мобилне услуге које омогућавају комуникацију земља-земља, ваздух-земља и ваздух-ваздух за потребе услуга контроле ваздушног саобраћаја;
- с) **Европска мрежа за управљање ваздушним саобраћајем** (European ATM Network - EATMN): означава скуп система којима се омогућава пружање услуга у ваздушној пловидби у европској заједничкој ваздухопловној области, укључујући интерфејсе на границама са трећим државама. Скуп система чине:
- 1) Системи и процедуре за управљање ваздушним простором,
 - 2) Системи и процедуре за управљање током ваздушног саобраћаја,
 - 3) Системи и процедуре за услуге ваздушног саобраћаја, посебно системи за обраду података о лету, системи за обраду података надзора и системи међусклопа човјек-машина,
 - 4) Комуникациони системи и процедуре за земља-земља, ваздух-земља и ваздух-ваздух комуникације,
 - 5) Навигациони системи и процедуре,
 - 6) Системи и процедуре надзора,
 - 7) Системи и процедуре за услуге ваздухопловног информисања,
 - 8) Системи и процедуре за употребу метеоролошких информација;
- т) **Концепт операција** (Concept of Operation): означава критеријуме за оперативну употребу EATMN-а или неког његовог дијела;
- у) **Саставни дијелови** (constituents): означавају материјална средства за рад, као што је хардвер, и нематеријална средства, као што је софтвер, од којих зависи интероперабилност EATMN-а;
- в) **Европска организација за безбједност ваздушне пловидбе** (EUROCONTROL): основана Међународном конвенцијом о сарадњи у области ваздушне пловидбе од 13. децембра 1960;
- з) **Флексибилна употреба ваздушног простора** (Flexible Use of Airspace): означава принцип управљања ваздушним простором који се примјењује у области Европске конференције цивилног ваздухопловства на основу "Приручника о управљању ваздушним простором за примјену принципа флексибилне

- употребе ваздушног простора" који је издао EUROCONTROL;
- аа) **Област информисања у лету** (Flight Information Region - FIR): они дијелови ваздушног простора у којима се пружају услуге летних информација и услуге узбуњивања;
- бб) **Услуге информисања у лету** (Flight Information Service): Услуге које се пружају у сврху давања савјета и информација корисних за безбједно и ефикасно одвијање ваздушног саобраћаја;
- вв) **Услуге узбуњивања** (Alerting Service): Услуге које се обављају у циљу извјештавања надлежних организација, а тичу се ваздухоплова коме је потребна помоћ трагања и спасавања и помоћ таквим организацијама у акцијама трагања и спасавања;
- гг) **Ниво лета** (Flight Level): означава површину сталног атмосферског притиска одређену у односу на специфичну вриједност притиска од 1013,2 hPa, која је од других таквих површина раздвојена одређеним интервалима притиска;
- дд) **Функционални блок ваздушног простора** (Functional Airspace Block): означава блок ваздушног простора заснован на оперативним захтјевима и успостављен без обзира на државне границе, у којем је пружање услуга у ваздушној пловидби и функција у вези са њима засновано на ефикасности и оптимизацији, с циљем да се у сваком функционалном блоку ваздушног простора уведе побољшана сарадња између пружалаца услуга ваздушне пловидбе или, према потреби, интегрисани пружалац услуга;
- ее) **Општи ваздушни саобраћај** (General Air Traffic): означава све операције цивилних ваздухоплова, као и све операције државних ваздухоплова (укључујући ваздухоплове војске, царине и полиције) када се овакве операције извршавају у складу са поступцима које је прописао ICAO;
- жж) **Међународна организација за цивилно ваздухопловство** (International Civil Aviation Organisation - ICAO): успостављена Чикашком конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству из 1944. године;
- зз) **Интероперабилност** (Interoperability): означава скуп функционалних, техничких и оперативних карактеристика које захтијева систем и саставни дијелови EATMN-а и процедуре за његово функционисање, како би се омогућило њихово безбједно, цјеловито и ефикасно функционисање. Интероперабилност се постиже усаглашавањем система и саставних дијелова са основним захтјевима;
- сс) **Метеоролошке услуге у ваздушној пловидби** (Meteorological Services - MET): Услуге давања информација ваздухопловима о метеоролошким прогнозама, извјештајима и осматрањима, као и свих других метеоролошких информација и података за потребе ваздушне пловидбе;
- дд) **Услуге навигације** (Navigation Services): означавају средства и услуге којима се ваздухоплову обезбјеђују информације о позицији и тренутку у времену;
- ее) **Оперативни подаци** (Operational Data): означавају информације у вези свих фаза лета које су неопходне пружаоцима услуга у ваздушној пловидби, корисницима ваздушног простора, операторима аеродрома и осталим учесницима за доношење оперативних одлука;
- жж) **Поступак** (Procedure): означава стандардну методу било за техничку или оперативну употребу система, у склопу договорених и одобрених принципа рада који захтијевају једнообразно спровођење у цјелокупном EATMN-у;
- зз) **Пуштање у рад** (putting into service): означава прву оперативну употребу након почетне инсталације или након надоградње система;
- дд) **Мрежа рута** (Route Network): означава мрежу одређених рута за усмјеравање протока општег ваздушног саобраћаја потребних за пружање услуга контроле ваздушног саобраћаја;
- ее) **Рута** (Routing): означава одабрану руту којом ваздухоплов лети током свог лета;
- <п>жж)
- Несметане операције**
- (Seamless Operation): означава рад EATMN-а на такав начин да из перспективе корисника он функционише као једна целина;
- зз) **Услуге надзора** (Surveillance Services): означавају средства и услуге који се користе за утврђивање положаја ваздухоплова како би се омогућило њихово безбједно раздвајање;
- дд) **Систем** (System): означава скуп саставних дијелова на ваздухоплову и на земљи, као и сателитску опрему, који обезбјеђује подршку услугама у ваздушној пловидби за све фазе лета;
- ее) **Надоградња** (Upgrade): означава сваку модификацију која мијења оперативне карактеристике система;
- <п>жж)
- Прекограничне услуге**
- (Cross-border Services): означавају сваку ситуацију када услуге у ваздушној пловидби у једној држави ЕСАА подручја пружа пружалац услуга сертификован у другој држави ЕСАА подручја;
- зз) **ЕСАА споразум** (Multilateral Agreement on the Establishment of a European Common Aviation Area - ECAA): Мултилатерални споразум између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са резолуцијом Савјета безбједности УН 1244 од 10. јуна 1999. године) о успостављању заједничког европског ваздушног подручја ("Службени гласник БиХ", број 2/07);
- дд) **Држава ЕСАА подручја**: држава чланица Мултилатералног споразума између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са резолуцијом Савјета безбједности УН 1244 од 10. јуна 1999. године) о успостављању заједничког европског ваздушног подручја ("Службени гласник БиХ", број 2/07);

- aaa) **Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине - ВНДСА** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation - BHCA): Надлежна ваздухопловна власт Босне и Херцеговине (National Aviation Authority) / Државни надзорни орган Босне и Херцеговине (National Supervisory Authority);
- (2) Независно од става (1) овог члана, одређени термини, за потребе овог правилника, тумаче се у складу са тачкама 2. и 3. Анекса II ЕСАА споразума:
- Заједница значи европска заједничка ваздухопловна област,
 - Право Заједнице, правни прописи Заједнице, документи Заједнице и ЕЗ уговор значе ЕСАА споразум,
 - Аеродром Заједнице значи аеродроме који се налази у европској заједничкој ваздухопловној области,
 - Службени гласник Европских заједница или Службени гласник Европске уније значи службени гласник уговорних страна,
 - Ваздухопловни превозник заједнице значи ЕСАА ваздухопловни превозник,
 - Држава/е чланице означава земље чланице ЕЗ и ЕСАА партнере.

Члан 3.

(Подручје примјене)

- Примјена овог правилника не доводи у питање суверенитет Босне и Херцеговине над њеним ваздушним простором нити захтјеве Босне и Херцеговине у вези са јавним редом, јавном безбједношћу и питањима одбране наведених у члану 6. овог правилника. Овај правилник не односи се на војне операције и обуку.
- Примјена овог правилника не доводи у питање права и обавезе Босне и Херцеговине проистекле из Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству из 1944. године (Чикашка конвенција). У том смислу, додатни циљ овог правилника је да, у области своје примјене, помогне Босни и Херцеговини у испуњавању њених обавеза према Чикашкој конвенцији, обезбјеђујући основу за заједничко тумачење и једнообразно спровођење њених одредби, обезбјеђујући да су ове одредбе на одговарајући начин узете у обзир у овом правилнику и у правилима прописаним за његово спровођење.

Члан 4.

(Надлежности ВНДСА)

- У смислу спровођења овога правилника надлежна је Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВНДСА) у оквиру надлежности које има на основу Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине и прописима донесеним на основу тог закона.
- У складу са чланом 5. Закона о ваздухопловству, раздвојене су надлежности и функције између ВНДСА и пружалаца услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине.
- ВНДСА извршава обавезе из своје надлежности непристрасно, независно и транспарентно. Ово се постиже примјеном одговарајућих управних и надзорних механизма, укључујући такође и њихову примјену у оквиру органа управе Босне и Херцеговине. Међутим, овим се ВНДСА не спречава у извршавању својих задатака у оквиру правила

- организације ВНДСА или било којег другог органа управе Босне и Херцеговине.
- Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине дефинисани су организација и извори финансирања ВНДСА с циљем ефикасног и благовременог извршавања задатака који су додијељени ВНДСА овим правилником.
 - ВНДСА обавјештава Заједнички комитет о називу и адреси државног надлежног органа, као и о измјенама тих података, те о предузетим мјерама како би се обезбиједила усклађеност са ставовима (2), (3) и (4) овог члана.

Члан 5.

(Консултације са заинтересованим странама)

У складу са чланом 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине, прије доношења прописа, ВНДСА спроводи консултације са заинтересованим странама с циљем спровођења јединственог европског неба.

Заинтересоване стране могу да чине:

- пружаоци услуга у ваздушној пловидби,
- оператори аеродрома,
- одговарајући корисници ваздушног простора или одговарајуће групе које представљају кориснике ваздушног простора,
- војни органи,
- произвођачи и
- представничка тијела стручног особља.

Члан 6.

(Заштитне мјере)

Министарство одбране Босне и Херцеговине, Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, ВНДСА и други надлежни органи управе у систему цивилног ваздухопловства у Босни и Херцеговини, без обзира на одредбе овог правилника, могу примијенити мјере, у оном обиму у којем је то неопходно, да заштите кључне безбједносне интересе или интересе одбрамбене политике. Такве мјере су посебно оне које су неопходне:

- за надзор ваздушног простора који је у надлежности Босне и Херцеговине у складу са споразумима ИКАО-а о регионалној ваздушној пловидби, укључујући способност откривања, идентификације и процјене свих ваздухоплова који користе тај ваздушни простор, како би се сачувала безбједност летова, те за предузимање радњи да се обезбиједи ваздухопловна безбједност и одбрамбене потребе;
- у случају озбиљних унутрашњих нереда који утичу на очување закона и реда;
- у случају рата или озбиљних међународних тензија које представљају пријетњу ратом;
- за испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине у вези са очувањем мира и међународне ваздухопловне безбједности;
- за спровођење војних операција и обуке, укључујући неопходност евенуалних војних вјешби.

Члан 7.

(Сарадња са Европском агенцијом за безбједност у ваздухопловству)

При спровођењу овог правилника, ВНДСА у складу са својим надлежностима и закљученим радним аранжманима у области безбједности ваздушне пловидбе, сарађује са Европском агенцијом за безбједност у

ваздухопловству (EASA) како би се обезбједило да сви безбједносни аспекти буду правилно заступљени.

Члан 8.
(Усклађивање)

Овим правилником преузимају се одредбе Уредбе (ЕЗ) бр. 549/2004 Европског парламента и Савјета од 10. марта 2004. о утврђивању оквира за стварање јединственог европског неба (Оквирна уредба) и одредбе Уредбе (ЕЗ) бр. 1070/2009 Европског парламента и Савјета од 21. октобра 2009. године о измјени уредби (ЕЗ) бр. 549/2004, (ЕЗ) бр. 550/2004, (ЕЗ) бр. 551/2004 и (ЕЗ) бр. 552/2004 како би се унаприједила ефикасност и одрживости европског ваздухопловног система.

Члан 9.

(Непримјењиве одредбе)

- (1) Непримјењиве одредбе из Уредбе (ЕЗ) бр. 549/2004 Европског парламента и Савјета од 10. марта 2004. о утврђивању оквира за стварање јединственог европског неба (Оквирна уредба) и одредбе из Уредбе (ЕЗ) бр. 1070/2009 Европског парламента и Савјета од 21. октобра 2009. године о измјени уредби (ЕЗ) бр. 549/2004, (ЕЗ) бр. 550/2004, (ЕЗ) бр. 551/2004 и (ЕЗ) бр. 552/2004 како би се унаприједила ефикасност и одрживост европског ваздухопловног система и непримјењиве одредбе из Анекса I ЕСАА споразума наведене су у Анексу I овог правилника.
- (2) Одредбе из става (1) овог члана примјењују се након завршетка првог прелазног периода док Босна и Херцеговина не испуни све услове одређене у члану 2. став (1) Протокола II ЕСАА споразума.

Члан 10.

(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник којим се успоставља оквир за стварање јединственог европског неба ("Службени гласник БиХ", број 45/10 од 01.06.2010. године).

Члан 11.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-371-5/20
24. јуна 2020. године
Бања Лука

В.д. генералног директора
Чедомир Шушњар, с. р.

**АНЕКС I
НЕПРИМЈЕЊИВЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 1.

(Циљ и подручје примјене)

- (4) Сматра се да примјена ове уредбе на аеродром Гибралтар не доводи у питање одговарајуће правне позиције Краљевине Шпаније и Уједињеног Краљевства Велике Британије и Сјеверне Ирске у погледу спора око суверенитета над територијом на којој се налази тај аеродром.

Члан 3.

(Подручја дјеловања Заједнице)

- (1) Овом уредбом успоставља се усклађен регулаторни оквир за стварање јединственог европског неба, заједно са:
 - а) Уредбом (ЕЗ) бр. 551/2004 Европског парламента и Савјета од 10. марта 2004. године о организацији и употреби ваздушног простора у

јединственом европском небу (Уредба о ваздушном простору),

- б) Уредбом (ЕЗ) бр. 550/2004 Европског парламента и Савјета од 10. марта 2004. године о пружању услуга ваздушне пловидбе у јединственом европском небу (Уредба о пружању услуга),
 - ц) Уредбом (ЕЗ) бр. 552/2004 Европског парламента и Савјета од 10. марта 2004. године о интероперабилности Европске мреже за управљање ваздушним саобраћајем (Уредба о интероперабилности), и спроведбеним правилима које је усвојила Комисија на основу ове уредбе и горе наведених уредби.
- (2) Мјере из става (1) примјењују се у складу са одредбама ове уредбе.

Члан 5.

(Начин рада Комитета)

- (1) Комисији помаже Комитет за јединствено европско небо (у даљем тексту: Комитет), састављен од по два представника сваке државе чланице и којим председава представник Комисије. Комитет обезбјеђује адекватно разматрање интереса свих категорија корисника.
- (2) Код позивања на овај став примјењују се чланови 3. и 7. Одлуке 1999/468/ЕЗ, узимајући у обзир одредбе члана 8. Одлуке.
- (3) Код позивања на овај став примјењују се чланови 5. и 7. Одлуке 1999/468/ЕЗ, узимајући у обзир одредбе члана 8. Одлуке. Период из члана 5. став (6) Одлуке 1999/468/ЕЗ одређује се на један мјесец.
- (4) Код позивања на овај став примјењује се члан 5а. став (1) до (4) и члан 7. Одлуке 1999/468/ЕЗ, узимајући у обзир одредбе члана 8. Одлуке.
- (5) Код позивања на овај став, примјењују се члан 5а. ставови (1), (2), (4), (6) и члан 7. Одлуке 1999/468/ЕЗ, узимајући у обзир одредбе члана 8. Одлуке.

Члан 6.

(Савјетодавно тијело представника индустрије)

Не доводећи у питање улогу Комитета и EUROCONTROL-а, Комисија успоставља "Савјетодавно тијело представника индустрије" које обухвата пружаоце услуга у ваздушној пловидби, удружења корисника ваздушног простора, операторе аеродрома, произвођаче и представничка тијела стручног особља.

Улога овог тијела је да само савјетује Комисију о спровођењу јединственог европског неба.

Члан 7.

(Односи с европским трећим земљама)

Заједница и њене државе чланице стреме ка и подржавају проширење јединственог европског неба на државе које нису чланице Европске уније. С тим циљем, оне настоје проширити примјену ове уредбе и мјера из члана 3. на те земље, било у оквиру споразума склопљених са сусједним трећим земљама или у оквиру споразума о функционалним блоковима ваздушног простора.

Члан 8.

(Спроведбена правила)

- (1) За израду спроведбених правила Комисија може овластити EUROCONTROL или, према потреби, неко друго тијело, утврђујући задатке који треба да се обаве и распоред активности, узимајући у обзир временске рокове утврђене у овој уредби. Комисија поступа у складу са савјетодавним поступком из члана 5. став (2) ове уредбе.

- (2) Када Комисија намјерава да изда овлашћење, у складу са ставом (1) овог члана, настојаће да на најбољи начин искористи постојеће аранжмане за укључивање и консултацију свих заинтересованих страна, гдје такви аранжмани одговарају пракси коју Комисија има у погледу транспарентности и поступака за консултације и који нису у супротности са њеним институционалним обавезама.

Члан 9.

(Казнене мјере)

Казнене мјере које утврде државе чланице за кршење ове уредбе и мјера из члана 3, посебно од стране корисника ваздушног простора и пружалаца услуга, дјелотворне су, сразмјерне и одвраћајућег карактера.

Члан 10.

(Консултације са заинтересованим странама)

- (2) Комисија успоставља механизам консултација на нивоу Заједнице. Посебан Комитет секторског дијалога, успостављен према Одлуци 98/500/ЕЗ, укључује се у консултације.
- (3) Консултације са заинтересованом јавношћу нарочито обухватају развој и увођење нових концепата и технологија у Европској мрежи за управљање ваздушним саобраћајем (ЕАТМН).

Члан 11.

(Програм учинка)

- (1) С циљем побољшања учинка у пружању услуга у ваздушној пловидби и мрежних функција у јединственом европском небу, успоставља се Програм учинка за услуге у ваздушној пловидби и мрежне функције. Програм обухвата:

- а) циљеве учинка на нивоу Заједнице за кључне области учинка из безбједности, животне средине, капацитета и економичности;
- б) државне планове или планове за функционалне блокове ваздушног простора, укључујући циљеве учинка, који су усклађени са циљевима учинка на нивоу Заједнице и
- ц) периодичне прегледе, мониторинг и мјерења напретка у погледу учинка за услуге у ваздушној пловидби и мрежним функцијама.

- (2) У складу са регулаторним поступком из члана 5. став (3), Комисија може да именује EUROCONTROL или неко друго непристрасно и стручно тијело да поступа као "Тијело за процјену учинка". Улога Тијела за процјену учинка је да помаже Комисији, у сарадњи са државним надзорним органима, и државним надзорним органима, на захтјев, приликом спровођења Програма учинка из става (1) овог члана. Комисија обезбјеђује да Тијело за процјену учинка поступа независно приликом извршавања својих послова које му је повјерила Комисија.

(3а) Циљеве учинка на нивоу Заједнице за мрежу управљања ваздушним саобраћајем усваја Комисија, у складу са регулаторним поступком из члана 5. став (3), након што узме у обзир одговарајуће податке које достављају државни надзорни органи, на државном нивоу или на нивоу функционалних блокова ваздушног простора.

- б) Државне планове или планове функционалног блока ваздушног простора из става (1) тачка б) израђују државни надзорни органи, а усваја(ју) их држава чланица(е). Ови планови обухватају обавезујуће државне циљеве или циљеве на

нивоу функционалних блокова ваздушног простора и одговарајући програм подстицаја који је усвојила држава чланица(е). Израда планова предмет је консултација са пружаоцима услуга у ваздушној пловидби, представницима корисника ваздушног простора и, уколико је то одговарајуће, операторима аеродрома и координаторима аеродрома.

- ц) Усклађеност државних или циљева функционалног блока ваздушног простора са циљевима учинка на нивоу Заједнице процјењује Комисија која користи критеријуме за процјену из става (6) тачка д) ове уредбе.

У случају да Комисија утврди да један или више државних или циљева функционалног блока ваздушног простора не испуњава критеријуме за процјену, она може да одлучи да, у складу са савјетодавним поступком из члана 5. став (2) ове уредбе, изда препоруку да предметни државни надзорни органи предложе ревидиране циљ(еве) учинка. Предметне државе чланице усвајају ревидиране циљеве учинка и прикладне мјере о којима се Комисија благовремено обавјештава.

Уколико Комисија утврди да ревидирани циљеви учинка и прикладне мјере нису одговарајући, може да одлучи да, у складу са регулаторним поступком из члана 5. став (3) ове уредбе, предметне државе чланице предузму корективне мјере.

Друга могућност је да Комисија може да одлучи да, уз одговарајуће додатне доказе, ревидира циљеве учинка на нивоу Заједнице у складу са регулаторним поступком из члана 5. став (3) ове уредбе.

- д) Референтни период за програм учинка је најмање три године, а највише пет година. Током овог периода, у случају да државни или циљеви функционалног блока ваздушног простора нису испуњени, државе чланице и/или државни надзорни органи примјењују одговарајуће мјере које су дефинисали. Први референтни период обухвата прве три године од усвајања правила спровођења из става (6) ове уредбе.
- е) Комисија врши редовне процјене испуњености циљева учинка и доставља резултате Комитету јединственог европског неба.

- (4) Сљедећи поступци примјењују се на програм учинка из става (1) овог члана:

а) прикупљање, провјера, разматрање, евалуација и дистрибуција одговарајућих података који се односе на учинак у услугама у ваздушној пловидби и мрежних функција, које достављају све одговарајуће стране, укључујући пружаоце услуга у ваздушној пловидби, кориснике ваздушног простора, операторе аеродрома, државне надзорне органе, државе чланице и EUROCONTROL;

- б) избор одговарајућих кључних области учинка на основу ИКАО документа бр. 9854 "Глобални оперативни концепт управљања ваздушним саобраћајем", усклађених са оним областима учинка које су наведене у Оквиру учинка (Performance Framework) у АТМ Мастер плану, укључујући области безбједности, животне средине, капацитета и економичности, по потреби прилагођених како би се узеле у обзир

